

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-31>

THE NEWEST ELEMENTS OF LEGAL CLINIC MANAGEMENT IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW IN UKRAINE

НОВІТНІ ЕЛЕМЕНТИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Bocharova N. V.

*Doctor of Legal Sciences,
Professor of the Department of Law
Alfred Nobel University
Dnipro, Ukraine*

Бочарова Н. В.

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри права
Університет
імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна*

Shkabaro V. M.

*Candidate of Legal Sciences,
Associate Professor,
Head of The Department of Law
Alfred Nobel University
Dnipro, Ukraine*

Шкабаро В. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри права
Університет
імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна*

Юридичні клініки в останні роки в Україні стали органічним елементом системи фахової підготовки здобувачів вищої освіти у юридичних навчальних закладах. Їх завдання полягає у забезпеченні набуття студентами практичних навичок роботи юриста, наданні на безкоштовній основі правової допомоги соціально вразливим верствам населення, сприянні захисту прав людини у різноманітних сферах буття. На базі юридичних клінік організується практика студентів, вивчається досвід роботи відомих і успішних юристів.

З початком воєнних дій на території України після 24 лютого 2022 р. в організації роботи клінік, як і в житті всього суспільства, відбулися помітні зміни. Так, в окремих випадках була перебудована робота в плані організації правничої допомоги переміщеним особам, надання їм інформації про можливості вирішення проблем та задоволення потреб у нових місцях розташування. Проводяться просвітницькі заходи на тему «Воєнний стан очима юристів» [1]. Асоціація юридичних клінік України (АЮКУ) за підтримки Програми USAID «Справедливість для всіх» розпочала проєкт, спрямований на посилення спроможності юридичних клінік із забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану [2].

Продовжується консультивання і надання практичної допомоги громадянам [3].

Робота юридичної клініки Університету імені Альфреда Нобеля (місто Дніпро) з початку широкомасштабної агресії РФ спрямована на залучення студентів до волонтерського руху системи безоплатної правової допомоги (далі – БПД).

Слід зазначити, що в Університет імені Альфреда Нобеля питанню розвитку юридичної клінічної практики здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Право» приділяється особлива увага. Юридична клініка Університету імені Альфреда Нобеля функціонує як самостійний структурний підрозділ із виконанням широкого кола завдань, що визначені законодавством про юридичні клініки [4]. Окрім того, до освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Право» внесено обов'язковий освітній компонент «Юридична клінічна практика».

Університет укладає договори про співпрацю з установами, що провадять професійну юридичну діяльність. Спеціальні Угоди про партнерство були підписані з Дніпровським місцевим центром та Регіональним центром з надання вторинної правової допомоги. Співпраця передбачає участь студентів у проєкті «Волонтер БПД». Процедура отримання статусу волонтера включає:

- заповнення анкети кандидата у волонтери;
- проходження дистанційного курсу «Основи волонтерської діяльності»;
- отримання онлайн-сертифікату про успішне проходження курсу.

Представник центру БПД перевіряє документи кандидата у волонтери, після чого кандидат у волонтери має можливість пройти співбесіду із керівником центру. За умови успішного спілкування між волонтером та центром укладається договір про співпрацю.

Система БПД функціонує в Україні на підставі Закону України «Про безоплатну правову допомогу» [5]. Студенти-волонтери допомагають у правопросвітницькій роботі, налагоджують взаємодію центрів з надання БПД з партнерськими організаціями, комунікують з об'єднаними територіальними громадами, органами місцевого самоврядування, готують публікації про систему БПД та розміщують їх у ЗМІ, соціальних мережах, а також перенаправляють людей до юристів системи БПД [6].

Право на БПД мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України, але зрозуміло, що в умовах воєнного стану особливої уваги потребують учасники бойових дій та їх родини, вимушені переселенці,

постраждали від воєнних злочинів. Саме з цими категоріями населення працюють студенти-волонтери.

Документи Міністерства юстиції України передбачають подальший розвиток юридичного клінічного руху в країні. Визначено, що Експертна група з правової освіти Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності співпрацюватиме з Асоціацією юридичних клінік України. Юридичні клініки створені з метою покращення юридичної освіти через навчання студентів-клініцистів необхідним юристу навичкам шляхом надання правової допомоги клієнтам [7]. Їх діяльність спрямована на підвищення якості юридичної підготовки.

Досвід свідчить, що волонтерська робота студентів в юридичній площині потребує підтримки і певної перебудови менеджменту юридичних клінік. Крім того, вважаємо, що потрібно на законодавчому рівні закріпити цю форму волонтерської діяльності, в тому числі через відповідні доповнення Закону України «Про волонтерську діяльність».

Література:

1. «Воєнний стан очима юристів»: представники юридичної клініки ЛНТУ влаштували лекцію для студентів. URL: <https://lntu.edu.ua/uk/media/voenyyny-stan-ochyma-yurystiv-predstavnyky-yurydychnoyi-kliniky-lntu-vlashtuvaly-lektsiyu>

2. Асоціація юридичних клінік України. Проект. Посилення спроможності юридичних клінік із забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану. URL: <https://legalclinics.in.ua/zabezpechennya-dostupu-do-pravosuddya-v-umovah-vijny-yurydychni-kliniky-dopomagatymut-peremishhenym-ukrayintsyam/>

3. Юридична клініка НПУ імені М. П. Драгоманова продовжує працювати в умовах воєнного стану. URL: <https://fseo.npu.edu.ua/27-novyny/navchannia/648-yurydychna-klinika-npu-imeni-m-p-drahomanova-prodovzhuie-pratsiuvaty-v-umovakh-voiennoho-stanu>

4. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України: Наказ Міністерства освіти і науки України № 592 від 03.08.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>

5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року « 3460-VI в редакції від 19.11.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

6. Див. докладно: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/volonteri-sistemi-bpd-novi-oblichyua>

7. Див. про це: <https://minjust.gov.ua/m/rozvitok-yuridichnogo-klinichnogo-ruhu>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-32>

PLACE AND ROLE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN POLICE ACTIVITY

МІСЦЕ ТА РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Bochek O. I.

*Candidate of Legal Sciences,
Senior Researcher Officer
State Scientific Research Institute
of the Ministry of Internal Affairs
of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Бочек О. І.

*кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
Державний науково-дослідний
інститут
Міністерства внутрішніх справ
України
м. Київ, Україна*

Сьогодні світ переживає значну технологічну переоцінку, головною складовою якої є інформаційні технології. Існує загальне переконання, що інформаційні технології полегшують і покращують багато аспектів нашого життя. Нові технології докорінно змінили наш спосіб мислення, наше сприйняття, наше ставлення, наші символи, а подекуди й нашу спільноту. Зокрема, інформаційні технології перетворили наш великий світ на маленьке місто, створивши канали зв'язку по всьому світу, тим самим наблизивши один до одного. Зростаючі інвестиції в сектор розвитку та вдосконалення інформаційних технологій багатьма організаціями, а також їх широке використання, навіть у домогосподарстві, показують наскільки важливим елементом нашого життя вони стали. Серед таких організацій, які використовують інформаційно-технологічні системи, можна виділити й органи поліції. Крім того, використання інформаційних технологій у роботі поліції є надзвичайно важливим, оскільки «інформація – джерело життєдіяльності поліції» [1, с. 12].